

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 21 grudnia 2012 r.

Poz. 4241

UCHWAŁA NR 1153/12 REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W BIAŁYMSTOKU

z dnia 26 marca 2012 r.

w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku

w składzie:

Przewodniczący: Stanisław Srocki

Członkowie: Bogusław Dębski

Katarzyna Gawrońska

Agnieszka Gerasimiuk

Danuta Kubyliś

Anna Ostrowska

Aleksander Piszczatowski

Dariusz Renczyński

Joanna Salachna

Marcin Tyniewicki

Maria Wasilewska

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t. j. Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. z 2001 r. Dz. U. Nr 142, poz. 1591 ze zm.)

po rozpatrzeniu w postępowaniu nadzorczym Uchwały Rady Gminy Bakalarzewo Nr XIII/74/12 z dnia 9 lutego 2012 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości

postanawia:

- uznać, iż powyższa uchwała narusza prawo w sposób istotny w związku z zapisem zawartym w § 3 uchwały, zgodnie z którym: „Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2012.”, co stanowi naruszenie art. 4 ust. 1 i 2 oraz art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (t. j. Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172 ze zm.) oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
- w związku z tym postanawia się stwierdzić nieważność § 3 uchwały.

Uzasadnienie

Rada Gminy Bakalarzewo podjęła uchwałę Nr XIII/74/12 w dniu 9 lutego 2012 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości, na mocy której uchyliła § 1 ust. 1 i § 1 ust. 2 uchwały Nr XXVIII/151/09 z dnia 13 listopada 2009 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości, dotyczące zwolnienia od podatku budynków i gruntów stanowiących własność gminy oraz budynków pozostałych stanowiących własność (współwłasność) rencistów i emerytów.

W § 3 badanej uchwały z dnia 9 lutego 2012 r. zapisano, iż wchodzi ona w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2012 r. Zapis powyższy narusza postanowienia art. 4 ust. 1 i 2 oraz art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (t. j. Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172 ze zm.). Zgodnie z tymi przepisami, akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba, że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Art. 4 ust. 2 ustawy przewiduje możliwość określenia terminu wejścia w życie aktu na dzień ogłoszenia w dzienniku urzędowym, ale jedynie wtedy, gdy wymaga tego ważny interes państwa i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie. Możliwość nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej (art. 5 ustawy) również uzależniona została od tego czy zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

W praktyce sytuacja taka może wystąpić, co znajduje swoje odzwierciedlenie w orzecznictwie i poglądach doktryny, jedynie w przypadku działania na korzyść podatnika, np. przyznawania mu praw, obniżania obciążeń podatkowych (zob. m.in. wyrok NSA z dnia 19 listopada 2010 r., sygn. akt: II FSK 1272/09, Lex nr: 745594; M. Paczocha, Ogłaszanie samorządowych aktów prawnych, „Finanse Komunalne” 2001, Nr 5). Z pewnością nie uprawnia jednak do skrócenia 14-dniowego *vacatio legis* i zastosowania wstecznej mocy obowiązującej zmiana polegająca na uchyleniu zwolnienia w podatku od nieruchomości.

Ponadto uchylenie zwolnienia od podatku w trakcie roku podatkowego jest działaniem na niekorzyść podatnika i pozostaje w sprzeczności z podstawowymi zasadami tworzenia prawa, wynikającymi z art. 2 Konstytucji RP, w szczególności z zasadą ochrony praw nabytych oraz zasadą pewności prawa. Zasady te zostały określone w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, wypracowanym na tle badania zgodności ustaw podatkowych z Konstytucją. Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie wskazywał w swoim orzecznictwie na zasadę niezmienniania prawa podatkowego w trakcie trwania roku podatkowego, jako na istotny element demokratycznego państwa prawnego (np. K 13/93, K 1/95).

Podobny pogląd wyraził NSA w wyroku z dn. 2 października 2002 r. (sygn. akt I SA/Wr 1799/02). Sąd stwierdził m.in., że „z zasady pewności prawa i zaufania obywateli do państwa wynika zakaz dokonywania zmian reguł pobierania, podatku rocznego w toku roku podatkowego, chodzi bowiem o zapewnienie podatnikom możliwości, układania biegu ich interesów z uwzględnieniem obowiązku podatkowego jeszcze przed rozpoczęciem roku podatkowego. Zaskakiwanie podatników zmianami w trakcie roku podatkowego jest niezgodne z art. 2 Konstytucji RP. W przepisie tym Konstytucja stanowi, że Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Zasada ta znajduje swoje rozwinięcie w art. 217 Konstytucji, który stanowi, iż nakładanie podatków, innych danin publicznych, określanie podmiotów, przedmiotów opodatkowania i stawek podatkowych, a także zasad przyznawania ulg i umorzeń oraz kategorii podmiotów zwolnionych od podatków następuje w drodze ustawy. Powyższe zasady mają w pełni zastosowanie do aktów prawnych o znaczeniu lokalnym, w tym również do przepisów gminnych.

Podatek od nieruchomości w świetle regulacji ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zm.) należy do podatków wymierzanych w skali roku (art. 5 ust. 1), w związku z czym także w odniesieniu do zwolnień w tym podatku należy stosować powyższe zasady. W związku z powyższym, w odniesieniu do podatników podatku od nieruchomości, którzy nabyli prawo do zwolnienia przed dniem wejścia w życie uchwały, prawo to może wygasnąć najwcześniej z dniem 31 grudnia 2012 r. Uwzględniając zasadę roczności podatku od nieruchomości i powyższe uwagi, należy wprowadzić w uchwale przepisy przejściowe, które spowodują, że podatnicy korzystający już ze zwolnienia, będą z niego korzystali do końca roku podatkowego. Skutek ten można osiągnąć np. poprzez zapis dotyczący zachowania do końca roku podatkowego uprawnień nabytych przed dniem wejścia w życie uchwały.

Z powyższych względów postanowiono jak na wstępie.

POUCZENIE

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, którą można wnieść (za pośrednictwem RIO) w terminie 30 dni od dnia otrzymania rozstrzygnięcia.

Przewodniczący Kolegium
Stanisław Srocki